

**PLASTİK SANATLAR ALANINDA
GÜNÜMÜZ -CAM-SERAMİK-ÇİNİ SANATÇI
SEÇKİLERİ-1**

EDİTÖRLER

Dr. Öğr. Üyesi Eda DEMİR TOSUNOĞLU

Doç. Dr. Fahrettin GEÇEN

© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-375-181-4

Ön Kapak Resmi

Doç. Dr. Nilüfer Nazende ÖZKANLI

Kitap Adı

Plastik Sanatlar Alanında Günümüz -Cam-Seramik-Çini Sanatçı Seçkileri-1

Arka Kapak Resmi

Doç. Dr. Fahrettin GEÇEN

Editörler

Eda DEMİR TOSUNOĞLU

ORCID iD: 0000-0002-1895-9119

Fahrettin GEÇEN

ORCID iD: 0000-0002-0787-7505

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

ART000000

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

DOI

10.37609/akya.3390

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kütüphane Kimlik Kartı

Plastik Sanatlar Alanında Günümüz -Cam-Seramik-Çini Sanatçı Seçkileri-1 / ed. Eda Demir Tosunoğlu, Fahrettin Geçen.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.

159 s. : resim, fotoğraf ; 160x235 mm.

Kaynakça var.

ISBN 9786253751814

1. Sanat--Dekoratif Sanatlar--Cam--Seramik.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İçindekiler

- BÖLÜM 1** Düşüncelerimizi Renklendiren ve Duygularımızı
Özgürlüğün En Çıplak Haliyle İfade Eden
Bir Kişilik “Atilla Galatalı” 1
Burhan YALÇIN
- BÖLÜM 2** Çini Sanatı Serüvenine Yeni Yaklaşımlar Genç
Sanatçı “Faruk Kırılı” 11
Eda DEMİR TOSUNOĞLU
- BÖLÜM 3** Seyit Taha Baydar’ın Sıcak Cam ile Sanatsal Diyalogu 27
Serap BEDEL ÖZEK
- BÖLÜM 4** Alev Ebüzziya Siesbye’nin Seramik Eserleri 41
Serkan TOK
- BÖLÜM 5** İzmir’in Seramik Dünyasındaki Hazinesi
“Mehmet Tüzüm Kızılcan” 57
Gamze GÖRGÜNAY
- BÖLÜM 6** Işıl Tüfekci Ardic’ın Son Dönem Çalışmalarına Bir Bakış:
Kişisel Tarihın Oyun Hali 73
Mehtap MORKOÇ
- BÖLÜM 7** Toplumsal Gerçeklikleri Estetik Bir Zeminde Eleştirel
Perspektifle Yorumlayan Sanatçı:
Fidan Tonza Helvacıkara 87
Nagihan GÜMÜŞ AKMAN

- BÖLÜM 8** Kültür Ve Turizm Bakanlığı Sanatçısı Avanos Çömlek
Ustası Mustafa Uluada 101
Dilek TEZCAN
- BÖLÜM 9** Ayfer ve Sabit Karamani: Sanatın Ve Seramiğin İzinde
Bir Yaratıcı Ortaklık..... 111
Canan GÜNEŞ
- BÖLÜM 10** Hasan Şahbaz: Toprağın Sanata Dönüşümü 129
Kadir ERTÜRK
- BÖLÜM 11** Kültürel Mirasın Işığında Çağdaş Bir Seramik
Sanatçısı: Hülya Ak 143
Ahmet Cüneyt ER

Yazarlar

**Arş. Gör. Nagihan GÜMÜŞ
AKMAN**
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Güzel Sanatlar
Fakültesi Seramik ve Cam Bölümü

Doç. Ahmet Cüneyt ER
Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

Öğr. Gör. Dr. Kadir ERTÜRK
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Karacasu Memnune İnci Meslek
Yüksekokulu

Dr. Öğr. Üyesi Gamze GÖRGÜNAY
Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar
Fakültesi, Seramik Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Canan GÜNEŞ
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Güzel
Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Mehtap MORKOÇ
Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar
Fakültesi, Seramik ve Cam Tasarımı
Bölümü

Öğr. Gör. Dilek TEZCAN
İstanbul Aydın Üniversitesi, Anadolu Bil
Meslek Yüksek Okulu, Mimari Restorasyon
Programı

Dr. Öğr. Üyesi Serkan TOK
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik ve Cam
Bölümü

**Dr. Öğr. Üyesi Eda DEMİR
TOSUNOĞLU**
İnönü Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve
Tasarım Fakültesi, Geleneksel Türk
Sanatları Bölümü

Arş. Gör. Serap BEDEL ÖZEK
Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Güzel
Sanatlar Fakültesi, Seramik ve Cam
Bölümü

Burhan YALÇIN
Sanatta Yeterlilik Öğrencisi, Dokuz Eylül
Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü,
Sanat ve Tasarım Anasanat Dalı

Katkılarından dolayı Öğr. Gör. Ümit PARSIL'a teşekkür ederiz

BÖLÜM 1

DÜŞÜNCELERİMİZİ RENKLENDİREN VE DUYGULARIMIZI ÖZGÜRLÜĞÜN EN ÇIPLAK HALİYLE İFADE EDEN BİR KİŞİLİK "ATILLA GALATALI"

Burhan YALÇIN¹

GİRİŞ

Sanat, insanoğlunun tarih boyunca kendini ifade etme biçimlerinden biridir. Derin bir ruhsal yolculuğun, içsel çatışmaların ve bastırılmış duyguların dışavurumu olarak ortaya çıkar. "Sanat, ruhun derinliklerinden süzülen düşüncelerimizi renklendiren ve duygularımızı özgürlüğün en çıplak haliyle ifade eden bir kişilik" ifadesi, sanatın özünü çarpıcı bir şekilde özetler. Bu cümle, sanatın hem bireysel kışkırtmaları hem de kolektif duyguları nasıl yansıttığını anlamamıza yardımcı olur. Sanat, bireyin iç dünyasına dair derin bir bakış açısı sunar. Her bir kişinin ruhunda yer alan, fakat çoğu zaman dile getirilemeyen duygular, sanat eserlerinde hayat bulur. Resim, müzik, edebiyat ya da heykel gibi sanat formları, düşüncelerin görsel veya işitsel birer ifade aracı haline gelir. Bu bağlamda sanatçılar, kendi yaşantılarından, hayallerinden ve hayal kırıklıklarından beslenerek eserlerini oluştururlar. Bu süreçte, sanat bir yansımaya dönüşür; sanatçının ruh hali, izleyicinin ruhuna dokunma potansiyeli taşır.

Bu ifade, sanatı yalnızca bir yaratım süreci değil, aynı zamanda özgürlüğün bir aracı olarak da tanımlar. Sanat, bireye kendini ifade etme özgürlüğü verirken, topluma da değişim ve dönüşüm için bir zemin sunar. Her eser, sanatçının bireysel deneyimlerini toplumsal bir bağlama yerleştirerek, izleyiciyle bir etkileşim süreci başlatır. Sanat, bu etkileşimde, sıradan hayatın ötesine geçerek, evrensel duyguları somutlaştırır.

¹ Sanatta Yeterlilik Öğrencisi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Sanat ve Tasarım Anasanat Dalı, burhanyalcin@gmail.com, ORCID iD: 0009-0008-2838-9595

Kaynaklar

Coşkun, E (2017) Türkiye’de 1950’ Ler Sonrasında Seramik Sanatında Plastik Yaklaşımlar ve Bu Bağlamda Atilla Galatalı’nın Seramiklerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi , T. C. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Seramik Anasanat Dalı Seramik Sanat Dalı, Konya.

Turay, A, (1996) Toprağın ve Güneşin Ozanı Atilla Galatalı, Çanakkale, MasMatbaacılık A.Ş.

Yalçın, B (2018), “Cumhuriyet Dönemi Seramik Sanatında Mekân Dekorasyon Unsuru Olarak Seramik Duvar Panolarının Etkisinin Araştırılması ve Uygulama Örnekleri”, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bileşik Sanatlar Anasanat Dalı, Kütahya,

<http://arhavizyon.com> 2024

<http://ozguven.info> 2024

Görsel Kaynaklar

Görsel 1: <https://www.leyl.art/atilla-galatal-1936-1994.html> 2024 Kasım

Görsel 2: <https://www.arthenos.com/bir-gecede-mi-gitti-cincin-hidirliktepe-yenidogan/2024> Kasım

Görsel 3: <https://www.buyukefessanat.com/sergi/buyuk-efes-sanat-turu/> 2024 Kasım

Görsel 4: Özgür Ceren CAN Yüksek Lisans Tezi Ankara, 2018

Görsel 5: Turay, 1996: 84.

Görsel 6: Turay, 1996: 88.

BÖLÜM 2

ÇİNİ SANATI SERÜVENİNE YENİ YAKLAŞIMLAR GENÇ SANATÇI “FARUK KIRLI”

Eda DEMİR TOSUNOĞLU¹

Giriş

Geleneksel Türk Sanatlarının önemli bir alanı olan çini sanatı kültürümüzün önemli bir parçasını oluşturan ve yıllar geçtikçe o dönemin özelliklerini içinde barındıran eşsiz bir sanat dalıdır. İznik ve Kütahya şehirleri geçmişten bugüne çok önemli çini üretim merkezlerini oluşturmaktadır. Çini sanatının bugün hala aynı önem ve gelenekler ile devam edebiliyor olmasının en önemli unsurlarından biri bu kültür içerisinde yetişmiş ve birikimlerini özveri ile aktaran çini ustaları ve sanatçılarıdır. İznik ve Kütahya çinicilik sanatı konusunda deneyim, bilgi ve becerilerini yeni nesile aktarma çini sanatını canlı tutma çabası ile bugün hala üretime devam eden çini sanatını yaşatan usta, sanatçı ve icracı çok önemlidir.

Geleneksel Türk Sanatlarının önemli bir alanı olan Türk Çini Sanatı, kültürümüzün önemli bir parçasını oluşturan yıllar geçtikçe o dönemin özelliklerini içinde barındıran eşsiz bir sanat disiplini. Çini sanatının kökeni Uygurlara kadar uzanan Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde zirveye yükseldiği bilinmektedir. Geleneksel Türk Sanatları geçmişten günümüze kadar ulaşan çok önemli (ebru, tezhip, hat, minyatür, çini, seramik, cam gibi..) alanlara sahip olmuştur. Birçok sanat eserleri içerisinde yer alan çini sanatı tüm sanatlarda olduğu gibi çok önemli bir yere sahip olmuştur.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Geleneksel Türk Sanatları Bölümü, eda.demir@inonu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-1895-9119

Kaynaklar

- Arısoy, Y. (2018). Selçuklu Dönem Seramiklerinde Simgeler ve Semboller, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi). YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Arslan, A. (2015). Türk Çini Sanatında Rumî Motif ve İstanbul Rüstem Paşa Cam Örnekler, (Yayın No. 396068) [Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Biröl, İ., Derman, Ç. (2020). Türk Tezyini Sanatlarında Motifler, Kubbealtı Neşriyat.
- Bilgili, N. (2017). Türk Mitolojisi Türklerde Yaratılış ve Evren Tasarımı, Kripto Yayınevi.
- Bilgili, N. & Kırılı, F. (2020, Aralık 2020). Çini Sanatında “Türk Mitolojisi”, Çini Sanatı Sohbetler (26.12.2020) Nuray Bilgili & Faruk Kırılı
- Çınaroğlu, A. (2018). “Alaca Höyük Erken Tunç Çağı Kralı Mezarları ve İkiz İdoller”, Arkhaia Anatolika 1-14. DOI: 10.32949/Arkhaia.2018.0
- Çetin, Yusuf , “Kars Müzesi’nde Bulunan Büyük Selçuklu Dönemine Ait Figür Bezemeli Bir Çini Levhanın İkonografik Çözümlemesi”, III. Uluslararası Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu (02-05 Kasım Mayıs 2016 Sakarya), Bildirileri Kitabı, C.II, Sakarya 2017, s. 1024-1040, ISBN: 978-605-4735-93-8
- Diñçol, A. (2008). Hattî/Proto-Hattî Mimarlığı ve Sanatı, Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi 2, İstanbul: Yem Yayınları.
- Doğanay, A. (2003). XVI. Yüzyıl İznik Duvar Çinilerinde Meyve Tasvirleri, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi 24 (2003/1), 43-63
- Karaca, N. (2020), Bazı Çini Desenlerine Atfedilen Simgesel Yorumlar, Araştırma Makalesi, Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2020, Cilt 10, Sayı 21, 9-16
- Özkan, N. ve Akıl, U. (2024). 18. Yüzyıl Türkiye Türkçesi Hayvan Adları Üzerine İnceleme. Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi, 14, 584-642.
- Çakmak,S., Sağroğlu,E.(2024).Göbeklitepe’de Sanatsal İzler Ve Semboller, The Journal of Academic Social Science sayı:149. s.50-63 DOI:10.29228/ASOS.74543
- Yılmaz, F. (2016). Hattî Güneş Kurslarının Biçimsel Olarak İncelenmesi Ve Çağdaş Seramik Formlarına Yansımaları Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Seramik ve Cam Tasarımı Anasanat Dalı, İzmir.
- Zimmermann, T. (2006-2007). “Symbols of Salvation?-Function, Semantics and Social Context of Early Bronze Age Ritual Equipment From Central Anatolia”, Anodos: Studies of the Ancient World, Sayı 6-7, Trnava, 2006-2007, ss. 509-52
- <https://www.youtube.com/watch?v=OojYx3fK9oc>, Faruk Kırılı.

Görsel Kaynaklar

- Görsel 1:** Sanatçının kendisinden görsel temin edilmiştir, 2024 Kasım.
- Görsel 2:** Sanatçının kendisinden görsel temin edilmiştir, 2024 Kasım.
- Görsel 3:** Sanatçının kendisinden görsel temin edilmiştir, 2024 Kasım.
- Görsel 4:** Sanatçının kendisinden görsel temin edilmiştir, 2024 Kasım.
- Görsel 5:** Sanatçının kendisinden görsel temin edilmiştir, 2024 Kasım.
- Görsel 6:** Sanatçının kendisinden görsel temin edilmiştir, 2024 Kasım.
- Görsel 7:** Sanatçının kendisinden görsel temin edilmiştir, 2024 Kasım.
- Görsel 8:** Sanatçının kendisinden görsel temin edilmiştir, 2024 Kasım.
- Görsel 9:** Sanatçının kendisinden görsel temin edilmiştir, 2024 Kasım.
- Görsel 10:** Sanatçının kendisinden görsel temin edilmiştir, 2024 Kasım.

BÖLÜM 3

SEYİT TAHA BAYDAR'IN SICAK CAM İLE SANATSAL DİYALOĞU

Serap BEDEL ÖZEK¹

GİRİŞ

Cam, görsel ve fiziksel özellikleriyle benzersiz bir malzeme olarak tarih boyunca teknolojiden sanata, mimariden sağlığa kadar geniş bir kullanım alanına sahip olmuştur. Özellikle ışıkla olan ilişkisi, saydamlığı, optik etkisi ve parlaklığı gibi özellikleri, camı estetik ve sanatsal bir malzeme haline getirmiştir. 20. yüzyılda sanatçılar, camın ışığı yansıtma ve geçirgenlik gibi görsel etkilerini eserlerinde kullanarak bu malzemeyi daha da ön plana çıkarmıştır. Camın ışıkla kurduğu bu etkileşim, ortaya konulmak istenen eserin formunu ve dokusunu etkileyen önemli bir unsurdur. Özellikle sıcak cam şekillendirme tekniği, camın görsel ve fiziksel dokularını güçlendirmek ve istenen sanatsal etkileri oluşturmak için önemli bir yöntemdir. Bu yöntemle ergimiş cam üzerinde dokular oluşturulmakta ve malzemenin doğasındaki estetik etkiler kontrollü bir şekilde sanatsal bir forma dönüştürülmektedir.

Sıcak cam şekillendirme tekniği, tamamen kontrollü bir ışık oyununu ortaya koyma sürecidir. Bu teknik, özellikle son yüzyılda cam malzemenin plastik sanatlarda kullanımında önemli bir rol üstlenmiştir. Yöntem, ergimiş camın yüzeyinde, içinde ve formunda farklı dokular oluşturmayı mümkün kılmaktadır. Camın yüzeyine ya da yapısına uygulanan her dokusal müdahale, biçimlendirme sürecini yönlendiren kişinin kontrolü altında izlerini koruyarak devam etmektedir. Şekillendirme tekniğinin ve camın sahip olduğu doğal özelliklerin uyumu, hedeflenen

¹ Arş. Gör., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik ve Cam Bölümü, Samsun serap.bedel@omu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-0440-813X

KAYNAKLAR

- Baydar, S. T. (2019). Sanatsal cam formlarda doku etkileri. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Baydar, S. T. (t.y.). Cam. Erişim adresi: <https://tahabaydar.com/cam/>. Erişim tarihi: 11 Kasım 2024.
- Galerisoyut. (2016). Taha Baydar-Gibi-. Erişim adresi: <https://www.galerisoyut.com.tr/taha-baydar-2016/#basin-bulteni-tab>
- Galerisoyut. (2023). Seyit Taha Baydar -An / Moment-. Erişim adresi: <https://www.galerisoyut.com.tr/seyt-taha-baydar-2023/>
- Sanatgezgini. (t.y.). *Taha Baydar*. Sanatgezgini. Erişim adresi: https://www.sanatgezgini.com/marketplace/seller/profile/seyt-taha-baydar?srsltid=AfmBOorkfMB35Q53n62qjThUxyJOCH-DTSJOCwtGZcOuF_8_qP-MpTlBx. Erişim tarihi: 13 Kasım 2024.
- Görsel Kaynaklar**
- Görsel 1:** “Karmaşa” Serisi, 2015 <https://www.galerisoyut.com.tr/taha-baydar-2016/>
- Görsel 2:** “Haliç” Serisinden -Dalgalar-, 2016 <https://www.galerisoyut.com.tr/taha-baydar-2016/>
- Görsel 3:** “Haliç” Serisinden -Dalgalar-, 2016 <https://www.galerisoyut.com.tr/taha-baydar-2016/>
- Görsel 4:** “Haliç” Serisinden -Su Damlası-, 2016 <https://www.galerisoyut.com.tr/taha-baydar-2016/>
- Görsel 5:** “Benzer” Serisi, 2018 <https://www.galerisoyut.com.tr/taha-baydar-2018/#!/eserler>
- Görsel 6:** “An” Serisi, 2023 <https://www.galerisoyut.com.tr/seyt-taha-baydar-2023/>
- Görsel 7:** “An” Serisi, 2023 <https://www.galerisoyut.com.tr/seyt-taha-baydar-2023/>

BÖLÜM 4

ALEV EBÜZZİYA SİESBYE'NİN SERAMİK ESERLERİ

Serkan TOK¹

GİRİŞ

Sanatçı, 1938 senesinde İstanbul'da doğan Alev Ebüzziya Siesbye, araştırmacı, tarihçi, yazar ve aynı zamanda gazeteci olan Ziyad Ebüzziya ile ev hanımı Valâ Ebüzziya'nın kızı olmasının yanında oldukça geniş bir kültürel çevrede yetişmiştir. Eğitim hayatına İngiltere'de başlayan sanatçı, orta öğretimini tamamladıktan sonra bir sonraki yıl İstanbul Güzel Sanatlar Akademisine (günümüzde adı mimar sinan güzel sanatlar üniversitesi) girmiştir. Sanatçı, Akademide Heykel bölümünde öğrenim görürken aynı zamanda çağdaş Türk seramiğinin önemli öncülerinden Füreyâ Koral atölyesinde seramik sanatıyla tanışmıştır. Bu dönemde seramikle tanışan Ebüzziya, gerçekleştirdiği Almanya seyahatinde Höhr-Grenzhausen'daki bir seramik imalathanesinde çalışarak seramik çamurunun kompozisyonları üzerinde teknik araştırmalar yapma fırsatını yakalamıştır. Bu deneyimleri onun sanatsal üretimi için sağlam bir teknik temel oluşturmuştur. Alev Ebüzziya, Türkiye'ye dönüşünün ardından tasarımcı olarak Eczacıbaşı Seramik Fabrikası'nda görev yapmış ve çağdaş seramik üretiminde inovatif çalışmalara imza atmıştır. Ardından tasarım çalışmalarına Danimarka'da devam etmek üzere dünyanın en ünlü fabrikalarından Royal Copenhagen porselen fabrikasında tasarımcı olarak çalışmaya başlamıştır. Sanatçı, Kopenhag'da kendi atölyesini kurarak sanatsal kariyerinde bireysel çalışmalarına yönelmiş ve uluslararası ölçekte tanınmış bir sanatçı konumuna gelmiştir. "Sanatçının eserleri

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik ve Cam Bölümü, serkantok@nevsehir.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-7241-1875

Kaynaklar

- Şerifoğlu, Ö. F. (2020). *Ebüzziya Ailesi*. T.C. Cumhurbaşkanlığı Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı; TDV İSAM İslam Araştırmaları Merkezi Dergâh Yayınları. Zeytinburnu Kültür ve Sanat Merkezi İstanbul ISBN: 978-605-7664-61-7.
- Popartistic. (2022.). *Alev Ebüzziya Siesbye: Kimdir ve Eserleri*. Popartistic. Erişim adresi: https://popartistic.com/alev-ebuzziya-siesbye-kimdir-ve-eserleri/#Alev_Ebuzziya_Sanati
- Clark, G. (2016) *Alev Ebüzziya Siesbye*. Finansbank Yayınları.
- Arter. (2020). *Alev Ebüzziya Siesbye: Tekerrür*. E. Berkmen & S. Evren, Eds.; M. Çelik, S. Özer, B. Doğan, & M. Erşen, Trans. Arter Yayınları. İstanbul
- Artun, D. (Ed.). (2009). *Resme Bakan Yazılar -I-*. Genişletilmiş İkinci Baskı. Galeri Nev. (İlk Baskı: 2004). ISBN 975-7529-19-2.
- <https://www.galerinevistanbul.com/tr/artists/31-alev-ebuzziya-siesbye/biography/>
<https://www.galerinevistanbul.com/artists/31-alev-ebuzziya-siesbye/works/9557-alev-ebuzziya-siesbye-untitled-1991/>
- Görsel Kaynaklar**
- Görsel 1:** <https://www.galerinevistanbul.com/artists/31-alev-ebuzziya-siesbye/works/9557-alev-ebuzziya-siesbye-untitled-1991/>
- Görsel 2:** Artun, D. (Ed.). (2009). *Resme Bakan Yazılar -I-*. Genişletilmiş İkinci Baskı. Galeri Nev. (İlk Baskı: 2004). ISBN 975-7529-19-2.
- Görsel 3:** Artun, D. (Ed.). (2009). *Resme Bakan Yazılar -I-*. Genişletilmiş İkinci Baskı. Galeri Nev. (İlk Baskı: 2004). ISBN 975-7529-19-2.
- Görsel 4:** <https://www.galerinevistanbul.com/artists/31-alev-ebuzziya-siesbye/works/9557-alev-ebuzziya-siesbye-untitled-1991/>
- Görsel 5:** <https://artam.com/muzayede/375-klasik-ve-cagdas-tablolar/alev-ebuzziya-1938-untitled-38>
- Görsel 6:** <https://www.hevalzelihayuksel.com/soylesiler/alev-ebuzziya-ile-tekerrur-uzerine/>
- Görsel 7:** https://www.piasa.fr/fr/products/alev-ebuzziya-siesbye-nee-cn-1938-bol-piece-unique_601d2cb72423c
- Görsel 8:** <https://egementes.com/alev-ebuzziya-siesbye-sergisi>

BÖLÜM 5

İZMİR'İN SERAMİK DÜNYASINDAKİ HAZİNESİ "MEHMET TÜZÜM KIZILCAN"

Gamze GÖRGÜNAY¹

*"Ben toprağın erkini seviyorum.
Toprağın rengi, çatlağı, çamur hali beni mutlu ediyor"*
Mehtmet Tüzüm Kızılcan

GİRİŞ

Cumhuriyetin ilanıyla başlayan reformcu ve yenilikçi tavrı Çağdaş Türk seramik sanatının oluşumunda da etkili olmuştur. Türk seramik sanatının çağdaşları arasında yer alan önemli sanatçılardan birisidir Mehmet Tüzüm Kızılcan. 65 yıllık bilgi birikimi, deneyim ve tecrübesiyle İzmir'de birçok insanın seramikle tanışmasını sağlamakla kalmamış aynı zaman da yetişmekte olan öğrenci, akademisyen ya da sanatçıya da yön vermiş, ilham kaynağı olmuştur. İzmir'de ki büyük ölçekli otel, PTT binası, banka, çarşı, iş hanı gibi yapılardan daha küçük ölçekli apartman cephelerinde kolektif bütünlüğün estetik simgesi olarak aralarında elle şekillendirmelerinde yer aldığı modüler seramik panoları bulunmaktadır. Seramik sanatının öncülerinden biri olmakla beraber dünya çapında da tanınmış bir duayendir. Yeteneği, yapıtlarındaki düşünsel alt yapısı, ifadesi güçlü eserleriyle her zaman kendinden övgü ve hayranlıkla söz ettirmeyi başarmıştır. Yaşamı, yaşamına yön veren olaylar ve kişiler onun henüz daha çocukken çamura, kili şekillendirmeye dönük yöneliminin etrafında gelişmiştir.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik Bölümü, gamze.gorgunay@atauni.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-0617-5832

preslenerek küçülmesi gibi maddesel olarak değil, aksine manen küçülen, sıkışan ve ezilmiş prizmatik hacimler olarak karşımıza çıkmaktadır. Sanatçının “Yüzsüzler” adlı eseri “Vefa” başlığı altında 10. Uluslararası EgeArt Sanat Günleri kapsamında 5 Mart-2 Nisan 2024 tarihleri arasında Ege Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi’nde sergilenmiştir.

Mehmet Tüzüm Kızılcan gibi Türk seramik sanatına katkı sağlayan, onu geliştirmek ve gereken altyapıyı oluşturma yolunda uzun uğraşlar veren sanatçıları iyi tanımak ve referans almak geleceğin inşası için önem arz etmektedir Sanatçı halen İzmir Karşıyaka’da ki atölyesinde çalışmalarını sürdürmektedir.

KAYNAKLAR

- Birman, G. Y. (2024). *Seramikte dünyanın saydığı isim: Tüzüm Kızılcan*. 23 Mart Hürriyet Gazetesi. (<https://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/gozde-yener-birman/seramikte-dunyanin-saydigi-i-sim-tuzum-kizilcan-42430819>)
- Şahin, D. (t.y.). Tüzüm Kızılcan yarım asırdır toprağa hayat veriyor. İzmir Kültür ve Turizm Dergisi, 18.sayı.
- Erbay, G. (2005). Çağdaş Türk Seramik Sanatı İçinde İzmirli İlk Seramik Sanatçıların Yeri [Yüksek Lisans Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Gökbel, F. M. (2019). Hamam kültürü ve seramik yansımaları. Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, 43, 57-68. doi: <https://doi.org/10.32547/ataunigsed.547881>
- Güngör, C.(2024). *Tüzüm Kızılcan son dönem yapıtlarını sergiledi*, Türkiye Seramik Federasyonu Dergisi. Mayıs. <https://serfed.com/upload/dergiler/Seramik%20May%C4%B1s.pdf>
- Güngör, C. (2022). 60 yıllık (1961-2021) serüven: Mehmet Tüzüm Kızılcan retrospektif sergisi, *Mehmet Tüzüm Kızılcan ile retrospektif sergisi üzerine görüşme*, Türkiye Seramik Federasyonu Dergisi.26 Şubat. <https://www.seramikturkiye.org/post/60-yillik-1961-2021-ser%C3%BCven-mehmet-t%C3%BCz%C3%BCm-kizilcan-retrospekti-f-sergi-si>
- Üzüm, K.(2019) Mehmet Tüzüm Kızılcan'ın Eserlerinin Tasarım Açısından İncelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi
- Görsel Kaynaklar**
- Görsel 1:** Üzüm, K. (2019) Mehmet Tüzüm Kızılcan'ın Eserlerinin Tasarım Açısından İncelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi
- Görsel 2:** Güngör, C. (2022) 60 yıllık (1961-2021) serüven: Mehmet Tüzüm Kızılcan retrospektif sergisi, Mehmet Tüzüm Kızılcan ile retrospektif sergisi üzerine görüşme, Türkiye Seramik Federasyonu Dergisi.26 Şubat.
- Görsel 3:** Üzüm, K. (2019) Mehmet Tüzüm Kızılcan'ın Eserlerinin Tasarım Açısından İncelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi
- Görsel 4:** Üzüm, K. (2019) Mehmet Tüzüm Kızılcan'ın Eserlerinin Tasarım Açısından İncelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi
- Görsel 5:** <https://www.izmirdergisi.com/tr/sanat/94-tuzum-kizilcan-yarim-asirdir-topraga-hayat-veriyor>
- Görsel 6:** Üzüm, K. (2019) Mehmet Tüzüm Kızılcan'ın Eserlerinin Tasarım Açısından İncelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi
- Görsel 7:** Üzüm, K. (2019) Mehmet Tüzüm Kızılcan'ın Eserlerinin Tasarım Açısından İncelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi

- Görsel 8:** Üzüm, K. (2019) Mehmet Tüzüm Kızılcan'ın Eserlerinin Tasarım Açısından İncelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi
- Görsel 9:** Güngör, C. (2022). 60 yıllık (1961-2021) serüven: Mehmet Tüzüm Kızılcan retrospektif sergisi, Mehmet Tüzüm Kızılcan ile retrospektif sergisi üzerine görüşme, Türkiye Seramik Federasyonu Dergisi. 26 Şubat.
- Görsel 10:** Gökbel, F. M. (2019). Hamam kültürü ve seramik yansımaları. Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, 43, 57-68. doi: <https://doi.org/10.32547/ataunigsed.547881>
- Görsel 11:** <https://www.seramikturkiye.org/post/2-uluslararasi-serami-k-bi-enali-soruyor-i-nsanlik-nereye-gi-di-yor>

BÖLÜM 6

İŞİL TÜFEKÇİ ARDIÇ'IN SON DÖNEM ÇALIŞMALARINA BİR BAKIŞ: KİŞİSEL TARİHİN OYUN HALİ

Mehtap MORKOÇ¹

GİRİŞ

Seramik sanatı kendi başına bir disiplin olarak sanat tarihinde geç yer edinmiştir. Bunda varlığı zanaat ve el işçiliği üzerinden nitelendirilen bir malzeme olmasının da payı bulunmaktadır. Avrupa'da ilerleyen gelişmelerin sanata ve tasarıma yansımalarıyla başlayan Arts And Crafts hareketleri sonucu, seramik pazarının artması ve resim ve heykelle ilgilenen sanatçıların da bu seramiğe yönelmesiyle, malzemenin incelenmesi ve niteliklerinin belirlenmesi yolunda araştırmaları getirmiştir (Ağatekin, 1993, s.8). Türkiye'de seramik sanat alanındaki gelişmelerin cumhuriyetin ilanından sonra kurulan seramik bölümleri ve açılan fabrikalar kapsamında başlamasının yanında, çağdaş seramik anlayışının ve üretiminin 1950'lerde başladığı söylenebilir (Erman, 2010, s.81). 1951 yılında ilk özel seramik atölyesi Füreya Koral tarafından kurulmuş (Ağatekin, 2002, s.4) ve birçok sanatçı için aynı zamanda eğitim olanağı sunmuştur.

Günümüze gelinen noktada ise pek çok güzel sanatlar fakültesi ve seramik bölümüyle hızla gelişen ve çeşitlenen bir sanat üretiminden bahsedebiliriz. Sanat eğitiminde yer alan başlıca malzemelerden biri olan seramik çamurunun, hala geliştirilmeye ve farklı malzemelerle deneyimine açık bir malzeme olarak plastik sanatlarda öne çıktığı söylenebilir. El işçiliğine dayalı dekoratif çalışmaların ötesinde modernist ve sonrasındaki yaklaşımların da dahil olduğu çağdaş ifade dili olarak kullanılmaktadır. Sanatçılar için serbest ya da kalıpla şekillendirmenin,

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik ve Cam Tasarımı Bölümü, mmorkoc@erciyed.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-6386-1137

Görsel 12. From/for/to Childhood, Kişisel sergiden genel görünüm, Akçaoğlu Art Studio, Ankara, 2022.

Kaynaklar

- Ağatekin, M., Cumhuriyet Sonrası Çağdaş Türk Seramik Sanatının Gelişimi ve Anlatım Dili Yönünden Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1993.
- Ağatekin, M., Dünya’da ve Türkiye’de Çağdaş Seramik Sanatının Oluşum Süreci, Anadolu Sanat, Sayı:12(15), Mart, Eskişehir, 2002.
- Ardıç, T.,I, Sanatta Oyun Nesnelere, Yüksek Lisans Eseri Çalışma Raporu, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Seramik Anasanat Dalı, Ankara, 2013.
- Ardıç, T.,I., Sanatta Kendilik ve Kişisel Tarihin Anlatımı Kapsamında Özel Uygulamalar, Sanatta Yeterlik Sanat Çalışması Raporu, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Seramik Anasanat Dalı, Ankara, 2019.
- Ardıç, T, I., Sergi metni, Dijital Sergi Kataloğu, 2022.
- Erman, D.O., “Cumhuriyet Sonrası Türk Seramik Sanatının Çağdaşlaşma Süreci”, 2010, Sanat ve Tasarım Dergisi, Cilt:1, Sayı:6, a.77-93.
- Fineberg, J. (2014). 1940’tan Günümüze Sanat: Varlık Satrtejileri. İzmir: Karakalem Kitabevi Yayınları.

Görsel Kaynaklar

- Görsel 1. Kişisel Erişim, 2024.
- Görsel 2. Kişisel Erişim, 2024.
- Görsel 3. Kişisel Erişim, 2024.
- Görsel 4. Kişisel Erişim, 2024.
- Görsel 5. Kişisel Erişim, 2024.
- Görsel 6. Kişisel Erişim, 2024.
- Görsel 7. Kişisel Erişim, 2024.
- Görsel 8. Kişisel Erişim, 2024.
- Görsel 9. Kişisel Erişim, 2024.
- Görsel 10. Kişisel Erişim, 2024.
- Görsel 11. Kişisel Erişim, 2024.
- Görsel 12. Kişisel Erişim, 2024.

BÖLÜM 7

TOPLUMSAL GERÇEKLERİ ESTETİK BİR ZEMİNDE ELEŞTİREL PERSPEKTİFLE YORUMLAYAN SANATÇI: FİDAN TONZA HELVACIKARA

Nagihan GÜMÜŞ AKMAN¹

GİRİŞ

Fidan Tonza Helvacıkara, 2007 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik ve Cam Bölümü'nden lisans derecesini, 2012 yılında aynı alanda yüksek lisansını ve 2016 yılında sanatta yeterlik derecesini başarıyla tamamlamıştır. Sanatsal üretim pratiğinde çağdaş yorumlarda bulunan, sanatçının eserleri, ulusal ve uluslararası pek çok sergi ve etkinlikte yer almıştır.

2011 yılında İzmir'de kurduğu "Fidan Tonza Art Studio" çatısı altında bağımsız sanat üretimini sürdüren Tonza Helvacıkara, 2017 yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Seramik ve Cam Bölümü'ne akademisyen olarak atanmıştır. Bu tarihten itibaren, sanat ve akademiye bir araya getiren disiplinler arası projelerde yer almış ve alanında önemli katkılar sağlamıştır.

Sanatçı, 2020-2021 yılları arasında TÜBİTAK Postdoktora Programı desteğiyle Portekiz'de altı aylık bir araştırma programına katılarak seramik alanında uluslararası iş birliklerini güçlendirmiştir. Akademik kariyerine Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde Doçent unvanıyla devam eden Helvacı Kara, bilimsel çalışmaları ve yaratıcı sanatsal eserleriyle seramik sanatının teorik ve pratik temellerine katkı sunmaktadır. Evli ve bir çocuk annesi olan sanatçı, sanatsal üretimini ve akademik çalışmalarını aynı titizlikle sürdürmektedir.

¹ Arş. Gör., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik ve Cam Bölümü, nagihan.gumusakman@omu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-0568-9698

Kaynaklar

- Cora, A., Savaş, U.T. (2023), Nesne ve Sanat Eseri Ayrımı: Sanat Eserinin Konumu Üzerine Bir Araştırma, *Sanat ve Tasarım Dergisi*, S. 39-58 Ankara.
- Derrida, J. (1978). *Writing and difference* (A. Bass, Trans.). University of Chicago Press. (Original work published 1967).
- Helvacıkara, F. T. Kişisel röportaj. 20 Kasım 2024.
- Horkheimer, M., Adorno, T.W. (1944) *Aydınlanmanın Diyalektiği Felsefi Fragmanlar*. Kabcacı Yayın-cılık, Çev. Nihat Ülner-Elif Öztarhan Karadoğan Birinci Baskı: Şubat 2014, İstanbul

Görsel Kaynaklar

- Görsel 1: Kişisel Erişim Kasım 2024.
- Görsel 2: Kişisel Erişim Kasım 2024.
- Görsel 3: Kişisel Erişim Kasım 2024.
- Görsel 4: Kişisel Erişim Kasım 2024.
- Görsel 5: Kişisel Erişim Kasım 2024.
- Görsel 6: Kişisel Erişim Kasım 2024.

BÖLÜM 8

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI SANATÇISI AVANOS ÇÖMLEK USTASI MUSTAFA ULUADA

Dilek TEZCAN¹

Görsel 1. Mustafa Uluada

¹ Öğr. Gör., İstanbul Aydın Üniversitesi, Anadolu Bil Meslek Yüksek Okulu, Mimari Restorasyon Programı, ORCID iD: 0000-0002-4782-8345

Turizm Bakanlığı Sanatçısı, Avanos Çömlek Ustası Mustafa ULUADA'nın çağdaş tekniklerle raku'a uygulaması belgelenmiştir. Araştırmada Kültür ve Turizm Bakanlığı Sanatçısı, Avanos Çömlek Ustası Mustafa ULUADA'nın 5 Raku eseri incelenmiştir. Sanatçının elinden çeşitli formlara dönüştürülen eserler doğanın raku'ya renk olsun diye sunduğu elementlerle redüksiyon işlemiyle demlenerek insanın ruhunu etkileyen eserlere dönüşümü belgelenmiştir. Sanatçının Bakır oksit katkılı raku sırnın seramik yüzeyinde parlak, metalik turkuaz renk efekti verdiği, demir oksitli raku sıırı ile kızılımsı parlak etki verdiği, kobalt oksitli raku sıırı ile metalik etki verdiği gözlemlenmiştir. Yapılan bu çalışma ile Kültür ve Turizm Bakanlığı Sanatçısı, Avanos Çömlek Ustası Mustafa ULUADA ve raku eserleri hakkında toplumun her kesiminden ilgilenenler için literatüre katkı sağlanmaya çalışılmıştır.

KAYNAKLAR

- Bayındır, Z. (2007), Günümüzde Avanos'ta (Nevşehir) El Halısı Üretimi ve Avanos Halılarının Özellikleri, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.
- Berkmen, H. (2015), *Avanos Kültür Varlıkları Çalışması, Kapadokya Bölgesinde Suyun İzi*, Megaron Dergisi: Cilt: 10/Sayı:4, Eskişehir.
- Çobanlı, Z. , Canbolat, A. (2014), *Anadolu Çömlekçiliği*, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat ve Tasarım Dergisi: Cilt: 1/Sayı:6, Eskişehir.
- Genç, S. , Taçyıldız, E. (2012), *Farklı Bünyeler üzerinde Raku Sırlarının Araştırılması*, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat ve Tasarım Dergisi: Cilt: 3/Sayı:3, Eskişehir.
- Güngördü, F. V. (2022), *Arkeoloji ve Kültürel Miras Turizmi Açısından Avanos: Topraktepe Örneği* Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi: Sayı:74, Erzurum.
- Sertalp, E. (2005), *Avanos Seramik ve Çömlek Atölyelerinde Çıraklık Eğitimi Yoluyla Meslek Edinmiş Elemanların Durumu Üzerine Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

BÖLÜM 9

AYFER VE SABİT KARAMANI: SANATIN VE SERAMİĞİN İZİNDE BİR YARATICI ORTAKLIK

Canan GÜNEŞ¹

GİRİŞ

Bu çalışma, modern Türk seramik sanatının öncü isimlerinden Ayfer ve Sabit Karamani çiftinin sanatsal üretimlerini ve özgün katkılarını incelemektedir. 1950'lerden 1980'lere uzanan dönemde, sanatçı çiftinin özellikle kamusal alanda uyguladıkları seramik duvar panoları üzerine odaklanan bu araştırma, Yılmaz'ın (2019) belirttiği üzere, modern Türk seramik sanatının yüzey-yönelimli karakterinin en özgün örneklerini sunmaktadır (s.363). Karamani çiftinin eserleri, geleneksel motiflerle modern yorumları birleştiren yaklaşımlarıyla, dönemin sanat ortamında önemli bir yer edinmiştir.

Bu araştırmanın temel amacı, Ayfer ve Sabit Karamani'nin Türk seramik sanatındaki konumlarını belirlemek ve eserlerinin teknik ve estetik özelliklerini analiz etmektir. 1950 sonrası dönemde Türk seramik sanatı, heykel ve resim disiplinlerinin oluşturduğu bağlamın bir parçasına dönüşmeye başlamıştır (Yılmaz, 2019, s.363). Bu bağlamda çalışma, sanatçıların geleneksel motiflerle modern yorumları nasıl birleştirdiklerini ve mimari-seramik ilişkisinde nasıl özgün bir dil geliştirdiklerini incelemeyi amaçlamaktadır.

Araştırmanın önemi, Türkiye'de modern seramik sanatının gelişim sürecinde önemli rol oynayan Karamani çiftinin, bugüne kadar kapsamlı bir şekilde ele alınmamış olan sanatsal üretimlerini belgelemesi ve analiz etmesidir. 1960'lı yıl-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü, canan.gunes@dpu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003- 0879-9497

KAYNAKLAR

- Atabey, S. (2023). Cumhuriyet'in ilk dönem seramik sanatçıları. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20 (52), 202-217.
- Bakırcı, G. (2008). 20. yüzyıl Türk seramik sanatçılarının kültürel üretimlerindeki düşünsel altyapılar [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi].
- Cansever, M. (2016, 27 Eylül). Zeki çevik ve sanatçı: Sabit Karamani. SANATATAK. <https://www.sanatatak.com/zeki-cevik-ve-sanatci-sabit-karamani/>
- Çiftçi, A. ve Tulum, H. (2021). Mimarlık ve sanat birlikteliğinde bir kadın sanatçı: Suhendan Uluğ. TÜBA-KED Türkiye Bilimler Akademisi Kültür Envanteri Dergisi, (23), 77-98.
- Erbay, G. (2009). Çağdaş Türk seramik sanatında kadın konulu eserleriyle Ayfer Karamani. Uluslararası Disiplinlerarası Kadın Çalışmaları Kongresi Bildiriler Kitabı içinde (503-507). Sakarya Üniversitesi.
- Erbay Aslıtürk, G. (2014). 20. Yüzyılda Türk seramik sanatı. Gece Kitaplığı.
- Erman, D. O. (2012). Türk seramik sanatının gelişimi: Toprağın ateşle dansı. Acta Turcica, 4(1), 18-33.
- Gündüz, E. ve Feyzoğlu, E. (2024). Seramik sanatında çizim: Boyutlar arası hacim oyunları. Sanat Yazıları, (50), 104-117.
- Karamani Pekin, A. (1998). Ayfer Karamani: Toprağın sırları ve 40 yıl.
- Karamani Pekin, A. (2010). Ayfer Karamani. Seramik heykeller. İstanbul Arkeoloji Müzeleri.
- Özçelik, H. (2018). Çağdaş Türk seramik sanatında ilk dönem seramik duvar panoları. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi 6, (70), 152-161.
- Özkanlı, N. (2024). Çağdaş Türk seramik sanatının gelişim sürecinde seramik duvar panoları. СБОРНИК СТАТЕЙ, 413.
- Toprakkaya, K. (2024). Seramik sanatçısı Ayfer Karamani hayatını kaybetti. İstanbul Sanat Dergisi. <https://www.istanbulsanatdergiscom/tag/ayfer-karamani/>
- Yılmaz, E. (2019). Modern/çağdaş seramik sanatı: Türkiye'de seramiğin öyküsü [Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü].

Görsel Kaynaklar

- Görsel 1: Ayfer Karamani Toprağın Sırları ve 40 Yıl, İstanbul, 1998.
- Görsel 2: Ayfer Karamani Toprağın Sırları ve 40 Yıl, İstanbul, 1998.
- Görsel 3: Ayfer Karamani Toprağın Sırları ve 40 Yıl, İstanbul, 1998.
- Görsel 4: <https://tr.pinterest.com/pin/548102217170121833/>
- Görsel 5: Ayfer Karamani Toprağın Sırları ve 40 Yıl, İstanbul, 1998.
- Görsel 6: Ayfer Karamani Toprağın Sırları ve 40 Yıl, İstanbul, 1998.
- Görsel 7: Ayfer Karamani Toprağın Sırları ve 40 Yıl, İstanbul, 1998.

BÖLÜM 10

HASAN ŞAHBAZ: TOPRAĞIN SANATA DÖNÜŞÜMÜ

Kadir ERTÜRK¹

GİRİŞ

Sanat, insanın kendini ifade etme, dünyayı anlama ve yorumlama isteğinin bir sonucu olarak ortaya çıkan; duygu, düşünce ve hayal gücünün belirli bir düzende, estetik bir anlayışla çeşitli araçlar kullanılarak ortaya konulduğu bir yaratım sürecidir. Bu yaratım sürecini yönlendiren ve hayat veren kişi ise sanatçıdır. Sanatçı, kendi iç dünyasındaki hisleri, düşünceleri ve hayal gücünü estetik bir anlayışla birleştirerek eserlerine yansıtan; insanın varoluşsal sorgulamalarına ve yaratıcı arayışlarına rehberlik eden bir figürdür. Sanatçı hem bireysel hem de toplumsal düzeyde, insanın dünyayı daha derin bir şekilde anlamasına ve yorumlamasına olanak sağlayan bir köprü görevi görür.

Hasan Şahbaz, sanatçı kimliğiyle yukarıdaki tanımı somutlaştıran bir figür olarak karşımıza çıkmaktadır. Şahbaz, sanatın evrensel dilini kullanarak modern seramiğe getirdiği yenilikler ile uluslararası tanınırlığa sahip çağdaş Türk seramik sanatçılarından önde gelen isimlerinden birisidir. Minimalist bir tarz benimseyerek sadelikten yana bir ifade sunan Şahbaz'ın eserleri karmaşadan uzak, yalın ve anlam yüklü bir estetik yaklaşıma sahiptir. Hasan Şahbaz, kullandığı tekniklerde ve eserlerinde “kendini tekrara düşme” tehlikesine karşı her zaman “yeni” bir söylem arayışı içinde olma prensibini benimsemektedir. Çünkü geçmişteki dönemsel çalışmalarına bakıldığında, farklı teknikler kullanarak yeni söylemler peşinde olma çabası net bir şekilde görülmektedir. Bu noktada, dönemler, söylemler ve teknikler değişse de, tümünün geometrik bir düzen, istif ve disiplin içinde, me-

¹ Öğr. Gör. Dr. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Karacasu Memnune İnci Meslek Yüksekokulu, kadir.erturk@adu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-0558-3762,

Sanatçının Eseri Hakkındaki Yorum

Şahbaz'ın Alegorik Figürlerinde beden nesneden imgeye dönüşen bir söylem niteliğindedir ve bu heykeller, izleyiciye derin anlamlar sunarak toplumsal, kültürel ya da bireysel temaları yansıtmaktadır. Bu söylemde her figür, sembolik bir dilin temsiline dönüşmektedir.

Dış hatlarıyla insan formunu çağrıştıran bu eserde, iç kısım geometrik bir düzen içinde asimetrik boşluklarla zenginleştirilmiştir. Bu hücrel boşluklar, beden için yapıyı, anatomik ve biyolojik bir sistem olarak organizmanın temelini temsil ederken, bu kolektif yapıya benzeyen birey-toplum ilişkisine de gönderme yapmaktadır. Her birey, kendi potansiyelini gerçekleştirirken aynı zamanda içinde bulunduğu topluma da hizmet etmektedir, tıpkı hücrelerin organizmanın yaşamını sürdürebilmesi için çaba göstermesi gibi. Bedenin bu şekilde soyutlanması, onun yalnızca fiziksel bir yapı olmadığını, aynı zamanda yaşamın karmaşıklığını barındıran bir metafor olduğunu da göstermektedir. Dokusu ve boşluklarıyla hem ışık geçirgenliği hem de hafiflik hissi yaratan yapı, modern mimari ile de bir bağ oluşturmaktadır. Tüm bunlarla Şahbaz, izleyiciyi hikâyesini yorumlamaya davet ederken, onları eserin bir parçası olarak kendi anlamlarını yaratmaya yönlendirmektedir (Şahbaz, 2024: 133-134).

Kaynaklar

- Leuthold, M. (2015). *Hasan Şahbaz*, *New Ceramics* (6), 13-15.
- Şahbaz, H. (2024). *Sanatsal Pratikte Bedenin Temsili ve Seramik Malzemenin Olanaklarıyla Figüratif Söylem*, *Sanat Yazıları*(50), 132-149. <https://doi.org/10.61742/sanatyazilari.1397764>
- Şahbaz, H. (2024). *Bedenin İnşası; Figür*, Sanatta Yeterlik Tezi, dan. Prof. Dr. Candan Terviel, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Seramik Anasanat Dalı, Ankara
- Tatlıcan, B. (2015). *Seramik Sanatçısı Hasan Şahbaz ile Söyleşi*, *Seramik Türkiye Dergisi* (47), 54-62. Afyon Kocatepe Üniversitesi. (t.y). <https://aku.edu.tr/akusergi/hasan-sahbaz/> adresinden alındı (2 Kasım2024).
- Ceramics Now, *Hasan Şahbaz*. (2024) <https://www.ceramicsnow.org/artists/hasan-sahbaz/> adresinden alındı (25 Kasım 2024).
- Hasan Şahbaz. (t.y). <https://www.hasansahbaz.com/profil-biyografi> adresinden alındı (2 Kasım 2024).
- Infoceramica. (2020). <https://www.infoceramica.com/2020/10/13/hasan-sahbaz/> adresinden alındı (2 Kasım 2024).

Görsel Kaynaklar

- Görsel 1:** Şahbaz, H. (2024). *Bedenin İnşası; Figür*, Sanatta Yeterlik Tezi, dan. Prof. Dr. Candan Terviel, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Seramik Anasanat Dalı, Ankara
- Görsel 2:** Şahbaz, H. (2024). *Bedenin İnşası; Figür*, Sanatta Yeterlik Tezi, dan. Prof. Dr. Candan Terviel, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Seramik Anasanat Dalı, Ankara

- Görsel 3:** <https://www.hasansahbaz.com/calismalar-figuratif-soyutlamalar> adresinden alındı (8 Kasım 2024)
- Görsel 4:** <https://www.hasansahbaz.com/calismalar-figuratif-soyutlamalar> adresinden alındı (8 Kasım 2024)
- Görsel 5:** <https://www.hasansahbaz.com/calismalar-figuratif-soyutlamalar> adresinden alındı (8 Kasım 2024)
- Görsel 6:** Şahbaz, H. (2024). *Bedenin İnşası; Figür*, Sanatta Yeterlik Tezi, dan. Prof. Dr. Candan Terviel, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Seramik Anasanat Dalı, Ankara
- Görsel 7:** <https://www.hasansahbaz.com/calismalar-figuratif-soyutlamalar> adresinden alındı (8 Kasım 2024)
- Görsel 8:** Infoceramica. (2020). <https://www.infoceramica.com/2020/10/13/hasan-sahbaz/> adresinden alındı (12 Kasım 2024)
- Görsel 9:** Infoceramica. (2020). <https://www.infoceramica.com/2020/10/13/hasan-sahbaz/> adresinden alındı (12 Kasım 2024)
- Görsel 10:** <https://www.hasansahbaz.com/calismalar-figuratif-soyutlamalar> adresinden alındı (8 Kasım 2024)

BÖLÜM 11

KÜLTÜREL MİRASIN IŞIĞINDA ÇAĞDAŞ BİR SERAMİK SANATÇISI: HÜLYA AK

Ahmet Cüneyt ER¹

Giriş

Günümüz sanatçılarından olan Hülya Ak Elâzığ doğumlu bir seramik sanatçısıdır. Seramiği yalnızca işlevsel bir üretim malzemesi olarak değil, aynı zamanda kültürel bilgiyi barındıran bir malzeme ve sanatsal ifade biçimi olarak ele almaktadır. 2004 yılında seramikle tanışan sanatçı, seramik eğitimine Selçuk Üniversitesi'nde başladı, ardından İnönü Üniversitesi'nde seramik anasanat alanında yüksek lisansını, 2023 yılında da Dokuz Eylül Üniversitesi'nde seramik ve cam tasarımı alanında sanatta yeterlik eğitimini tamamlamıştır. Sanatçı, seramik eğitimini aldığı ilk dönemlerde Lale Avşar ve Mezahir Avşar'dan dersler almıştır. Eserlerinde bu iki sanatçının disiplinli eğitimi fark edilmektedir. Hülya Ak'ın seramiklerinde geleneksel ve modern etkiler birlikte yer almaktadır. Gelenek-selden esinlenerek yaptığı çalışmalarda Serdar Mutlu'nun, çağdaş seramiklerinde Sevim Çizer ve Halil Yoleri'nin etkilerinin olduğu görülmektedir. Adıyaman Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapan Ak, yayınlarını ve seramik eserlerini üretmeye devam etmektedir. Sanatçının çağdaş seramik eserlerinde, kendine özgü üslubunu, ustalıklı ortaya koyduğu kolaylıkla söylenebilir. Hülya Ak, eserlerinde seramiğin yalnızca bir tasarım aracı olmadığını, aynı zamanda kültürel değerlerin taşıyıcısı ve çağdaş sanatta bir ifade aracı olduğunu vurgulamaktadır. Geleneksel ile modern harmanlayan yaklaşımı, seramiğin estetik boyutuyla birlikte kültürel bir anlam yüklenerek gelişmeye devam edecektir.

¹ Doç., Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, cer@anadolu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-8841-953X

KAYNAKLAR

- Ak, H. (2024). Sembolik Motiflerin Anadolu Seramikleri Üzerindeki Örnekleri: Spiral/Sarmal Motifi. *Sanat Yazıları* (51), 517-533.
- Ak, H. (2023'a). Adıyaman Müzesi'ndeki (Samsat) Şeffaf Firuze Sırlı Sıraltı Dekorlu Kap Parçalarının Motif Restitüsyonu. *Socrates Journal of Interdisciplinary Social Studies*, 9(36), 48-61.
- Ak, Hülya. (2023 b). *Adıyaman Müzesi'ndeki 12. ve 13. yy. Samsat Seramiklerinin Motif Restitüsyonu ve Örnek Uygulamalar*. (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Görsel Kaynaklar**
- Görsel 1:** Ak, Hülya. (2023 b). *Adıyaman Müzesi'ndeki 12. ve 13. yy. Samsat Seramiklerinin Motif Restitüsyonu ve Örnek Uygulamalar*. (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Görsel 2:** Ak, Hülya. (2023 b). *Adıyaman Müzesi'ndeki 12. ve 13. yy. Samsat Seramiklerinin Motif Restitüsyonu ve Örnek Uygulamalar*. (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Görsel 3:** Ak, Hülya. (2023 b). *Adıyaman Müzesi'ndeki 12. ve 13. yy. Samsat Seramiklerinin Motif Restitüsyonu ve Örnek Uygulamalar*. (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Görsel 4:** Ak, H. (2024). Sembolik Motiflerin Anadolu Seramikleri Üzerindeki Örnekleri: Spiral/Sarmal Motifi. *Sanat Yazıları* (51), 517-533.
- Görsel 5:** Ak, Hülya. (2023 b). *Adıyaman Müzesi'ndeki 12. ve 13. yy. Samsat Seramiklerinin Motif Restitüsyonu ve Örnek Uygulamalar*. (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Görsel 6:** "Medeniyetler" Elle Şekillendirme, Şamotlu Kil, Odun Yakıtlı Pişirim (Anagama), 1240°C, *Ardahan Üniversitesi Sanat Koleksiyonu*, Hülya Ak, 2022 (Kişisel Arşiv).
- Görsel 7:** "İsimsiz", Şamotlu Kil, Elle Şekillendirme, 1240°C, Hülya Ak, 2022 (Kişisel Arşiv).
- Görsel 8:** "Yaşam", Şamotlu Kil, Elle Şekillendirme, 1200°C, Hülya Ak, 2024 (Kişisel Arşiv).
- Görsel 9:** "Dünya", Şamotlu Kil, Elle Şekillendirme, Raku Pişirimi, 1050°C, Hülya Ak, 2024.
- Görsel 10:** "Seramik Pano" Elle Şekillendirme, Şamotlu Kil, Lüster Dekor, 1100-750°C, Hülya Ak, 2015 (Kişisel Arşiv).